

PUISTOSUUNNITELMAN SELOSTUS

LUONNOS 8.5.2024

Kohteiden nimet:	MAATULLINPUISTON ALUE Maatullinpuisto, Tuulaakipuisto, Ajurinpuiston osa ja Tapulikaupungin liikuntapuiston osa	Piirustus nro:t:	VIO6420/1–3 VIO6420/900
Selostuksen laati:	Johanna Himberg projektipäällikkö	pvm:	8.5.2024
Selostuksen hyväksyi:	Jussi Luomanen kaupunkitila- ja maisemasuunnittelupäällikkö	pvm:	pp.kk.vvv
	maankäyttöjohtaja / kaupunkiympäristölautakunta	pvm:	pp.kk.vvv

Kohde Maatullinpuiston alue sijaitsee Suutarilan (40) kaupunginosassa, Tapulikaupungin osa-alueella lähellä Puistolän juna-asemaa. Suunniteltavaan alueeseen kuuluvat Maatullinpuiston lisäksi Tuulaakipuisto, Ajurinpuiston osa ja pieni osa Tapulikaupungin liikuntapuistoa. Puistosuunnitelman alue ympäröi kauttaaltaan uuden Maatullin koulun, päiväkodin ja leikkipuiston tonttia.

Puistosuunnitelman alue on voimassa olevissa asemakaavoissa numeroilla 12191 (2013), 11965 (2010), 7398 (1975), 7214 (1974), 7398 (1975), 7540 (1977), 6983 (1973) ja 11608 (2006) osoitettu merkinnöillä VP, P, RP-1, VU ja VL. Puistosuunnitelma ja leikkaukset on esitetty piirustuksissa VIO6420/1–3.

Puistosuunnitelma liittyy käynnissä olevaan asemakaavamuutokseen (Puistolän asemaseudun monitoimitilat, 12887, kaavaehdotus nähtävillä 17.1.-15.2.2024), joka mahdollistaa koulujen ja päiväkotien palveluverkon uudistamisen Puistolässä ja Tapulikaupungissa. Asemakaavamuutoksessa Kimnaasipolusta muodostuu puistoaluetta (VP), jolla on merkintä pp/h: Yleiselle jalankululle ja polkupyöräilylle varattu alueenosa, jolla huoltoajo on sallittu, sijainti ohjeellinen. Kämnerintien eteläpuolisilla osilla asemakaavamuutos sallii tontille tai rakennuspaikalle ajon. Kämnerintie palvelee uuden koulun huoltoa.

Uusi Maatullin koulu, päiväkotia ja leikkipuisto otetaan käyttöön elokuussa 2024. Kouluhankkeen yhteydessä rakennetaan jo kesän 2024 aikana koulun tonttiin suoraan liittyvät osat Maatullinpuistosta ja Tuulaakipuistosta, mikä on huomioitu yhteensovituksessa tämän puistosuunnitelman kanssa.

Puistosuunnittelun kanssa samaan aikaan laaditaan myös Kämnerintien, Maatullinkujan ja Syökärinpolun katusuunnitelmaa, joka pohjautuu uuden Maatullin koulun, päiväkodin ja leikkipuiston hankkeen suunnitelmiin. Katusuunnitelmat on esitetty piirustuksessa KAO 32157/1.

PUISTOSUUNNITELMAN SELOSTUS

Lähtökohdat

Maatullinpuisto on laaja viheraluekokonaisuus ja osa toiminnallisesti merkittävää kaupunginosapuistoa. Suunnittelualueen itäosassa on Kimnaasipolkuun rajautuva Ajurinpuisto ja pohjoisosassa on Maatullinkujaan rajautuva Tuulaakipuisto. Eteläosassa on leikkipuisto Tapuli, jonka toiminta siirtyy syksyllä 2024 Maatullin koulualueen yhteyteen. Tapulin alueella on jatkossa leikkipaikka.

Puistoalue rajautuu pohjoisessa Maatullinkujaan ja päiväkotipiha-alueisiin, etelässä erillispientalojen korttelialueeseen ja Moisiontiehen. Itä- ja länsireunoilla puistoalue rajautuu asuinkerrostalojen, rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialueisiin. Idässä alue rajautuu lisäksi Moisionkenttään ja Helsingin Mailapelikeskukseen. Länsiosissa puistoalue rajautuu Tapulikaupungin liikuntapuistoon, Vanhaan Puustellinmetsään ja Henrik Forsiuksen tiehen.

Maatullinpuiston suunnittelualueen pinta-ala on n. 83 800 m². Pääasiallisia käyttäjiä ovat lähialueen koululaiset, päiväkotien ja leikkipuiston käyttäjät sekä alueen asukkaat.

Maatullinpuisto on suunniteltu ja rakennettu 1970- ja 1980-lukujen vaihteessa, ja se edustaa aikakauden puistosuunnittelulle ominaista suurmuotoilua maamassoilla istutuksineen. Olemassa olevia puistoalueita säilytetään laajalti, ja puistosuunnitelmassa on osoitettu ne alueet, joille ei osoiteta toimenpiteitä.

Maatullinpuisto on yleisratkaisultaan autoton. Huolto- ja saattoliikenne ohjataan Kämnerin- ja Moisiontieltä niin, että ajoneuvoliikenne ei joudu peruuttamaan jalankulun ja pyöräilyn käyttämällä reiteillä. Puistosuunnittelun ratkaisu perustuu asema-kaavamuutoksen liikenneratkaisuun. Koulun saatto- ja huoltoliikennettä varten on samaan aikaan laadittavana Kämnerintien, Maatullinkujan ja Syökärinpolun katusuunnitelma (KAO 32157/1). Katkaistu Kimnaasipolun pihakatu muutetaan puistoalueeksi, jossa jalankulun ja pyöräilyn reitiltä sallitaan huoltoajo Moisiontieltä koululle.

Suunnitelman sisältö

Tavoitteena on luoda alueesta monitoiminnallinen kokonaisuus, joka tarjoaa selkeitä reittejä ja monipuolisia toimintoja, kytkee eriluonteiset nykyiset, kehitettävät ja uudet osat houkuttelevaksi kokonaisuudeksi sekä tukee luonnon monimuotoisuutta nykyistä monilajisemmalla kasvillisuudella ja hulevesien hallinnalla.

Valtaosa alueen reiteistä ja kasvillisuudesta säilyy ennallaan. Kouluhankkeen rakentamisen vuoksi mutta osana puistosuunnittelua toteutetaan jo kesän 2024 aikana asfalttipintainen puistoraitti koulun ja uuden leikkipuisto Maatullin länsiluoteispuolelle.

Maatullin leikkipuistoon sijoitetaan monipuolisia toimintoja, mm. kyläteemaisia leikkialueita, rullailu-/pyöräilyalue, vesileikki sekä tasapainoilu ja luontoleikki. Runsaan puuston lomaan sijoitetaan ”kylä” yhdistävä tasapainoilupolku. Lisäksi leikkipuistoon sijoitetaan keinuja, piknik- /pöytäpenkkiyhdistelmä, roska-astioita ja opastaulu.

PUISTOSUUNNITELMAN SELOSTUS

Tuulaakipuiston metsäsaarekkeen muotoa korostetaan kaarevilla penkeillä, ja puiston nurmialuetta muotoillaan hienovaraisesti. Ajurinpuistoon esitetään samoin hienovaraista maastonmuotoilua mm. hulevesien hallintaa tukemaan. Maatullinpuiston eteläreunalla reittejä ja nykyisten istutusvallien päitä muotoillaan, jotta liittymäpinta uusiin tontteihin on selkeä. Lisäksi eteläreunalle esitetään uusia istutuskumpareita. Liikuntapuiston itäreunalle muodostetaan uusi toiminnallinen aukio ja reittejä jäsenetään hiihtolatuvaraus huomioon ottaen sekä lisätään istutuksia. Viljelypalsta-alueen aukiolle lisätään nurmea ja kukkivaa puustoa sekä penkkejä ja pöytiä.

Itäosan uuden hulevesiaiheen alueella puiston nykyinen raitti siirretään lähemmäs puiston itäreunaa. Hulevesiuoman varrelle sijoitetaan kiviä, lahoppua ja hulevesikasvillisuutta.

Leikkipaikka Tapulin (ent. leikkipuisto Tapuli) leikki- ja pelikentät säilytetään. Väliaikainen päiväkodin väistötilapaviljonki ja sen pysäköintialue poistuvat, ja niiden kohdalle lisätään uusia leikki- ja pelailutoimintoja.

Luonnon monimuotoisuus ja kestävä kehitys

Alueen ekologisia verkostoja tuetaan lisäämällä eriluonteisia niittyjä ja kehittämällä niittyjen sekä nurmien hoitotapoja. Myös metsä- ja puustoista verkostoa kehitetään lisäämällä puustoa ja antamalla vanhalle savipellolle kasvaneen koivikon kehittyä ajan myötä lehtometsäksi.

Uudessa mutkittelyavouomassa viivytetään hulevesiä luonnonmukaisesti ja muodostetaan kosteusoloiltaan eriluonteisia kohtia luonnonkivien ja lahoppuun avulla. Kostean paikan ruohovartinen kasvillisuus lisää monimuotoisuutta ja viihtyisyyttä. Hulevesiuomasta kaivettavia maamassoja hyötykäytetään puiston maastonmuodoissa, mikäli se on teknisesti mahdollista. Maakumpujen maamassoja ja muokattavien alueiden pintamaita pyritään myös hyödyntämään.

Lahoppua ja maapuita hyödynnetään puistossa monin paikoin: osana leikkiympäristöä, hulevesiuomassa, kulun ohjaamisessa metsäisillä alueilla sekä lehtometsäksi kehitettävällä alueella arvonityn eteläpuolella.

Leikkipuiston luontoleikkiaiheet, pajumajat, maapuut ja hakepinnat sekä muut luonnonmateriaalit tukevat luontokosketusta.

Kasvillisuuden monilajisuuden lisäämisellä tuetaan luonnon monimuotoisuutta. Haitallisia vieraslajeja torjutaan monin paikoin.

Pintamateriaalit, kasvillisuus ja rakenteet

Puistokäytävät ovat kivituhka- tai asfalttipintaisia, leikkipuistossa myös hakepintaisia. Leikkivälineiden turva-alustat ovat haketta ja/tai turvasoraa. Leikkipuistossa on asfalttipintainen pelitoimintojen alue, jossa on vesileikki. Leikkipaikka Tapulin uusi pelailualue on asfalttipintainen, muut leikkipaikan alueet säilyvät nykyisellään. Hulevesiuoman pohja on murskepintainen ja luiskat kasvillisuuspintaisia.

PUISTOSUUNNITELMAN SELOSTUS

Puistoalueella on säilytettävää puustoa, puukujanne, puurivejä ja puuryhmiä. Valtaosa kasvillisuudesta säilytetään. Muuttuvilta alueen osilta esitetään nuoria istutuksia myös siirrettäväksi. Koivikkoa suunnittelualueen länsiosissa kehitetään lehtometsäksi. Eri puolille puistoaluetta ja reittien varsille istutetaan runsaasti uutta puustoa ja muuta kasvillisuutta. Monia laajoja nurmialueita kehitetään niityiksi, mutta nurmea säilytetään myös pelailuun ja oleskeluun. Muuttuvien alueen osien nurmipintoja paikataan.

Valaistus

Maatullin koulun ja Pikkuprinssin päiväkodin välillä sijaitsevan puistoraitin valaistus suunnitellaan samaan aikaan puiston ja koulun hankkeen kanssa. Muuta valaistus suunnittelua tehdään erityisesti puistoalueen siirrettäviin reitteihin ja rakenteisiin liittyen. Valaistussuunnittelu täydentyy jatkosuunnitteluvaiheessa.

Tasaus ja kuivatus

Maatullinpuiston alue on vanhaa tasaista peltomaata, ja puistosuunnitelman tasaus noudattelee pääpiirteissään nykyistä korkomaailmaa. Suurin muutos on uusi hulevesiä viivyttävä uoma alueen itäosassa. Lisäksi useille osa-alueille ehdotetaan matalia, enintään noin metrin ympäröivää maastoa korkeampia kumpareita. Alueen eteläosan nykyisten maastovallien päitä muotoillaan.

Maatullinpuiston itäosaan rakennetaan hulevesiuoma ja tulva-alue. Uomaan johdetaan hulevesiä Takalantien ja Moisiantien risteyksen runkoviemäristä, Porvarinkujalta ja Käsityöläistentieltä. Edellä mainittujen katujen hulevesijärjestelmissä on nykyisin ongelmia kapasiteetin riittävyyden kannalta. Maatullinpuiston avouomasta ja hulevesialtaista koostuva kokonaisuus viivyttää hulevesiä ja auttaa kapasiteettiongelmassa. Avouoman toiminta perustuu hulevesien luonnonmukaiseen viivyttämiseen lisäten alueen monimuotoisuutta ja viihtyisyyttä. Uoman eri osat on liitetty toisiinsa hulevesiputkillla. Hulevesiputkien korkoasema suunnitellaan riittävän korkealle, jotta vesi ei virtaa järjestelmän läpi liian nopeasti ja uoman kapasiteetti saadaan käyttöön padottamalla hulevettä. Virtausta hidastetaan lisäksi uoman mutkittelevalla linjauksella ja uomaan sijoitettavilla luonnonkivillä sekä lahopuun rungoilla.

Maatullinpuiston pääuoman lisäksi Haarikkapolun eteläpuolelle rakennetaan uusi pienempi avouoma, jonka avulla johdetaan suunnittelualueen itäpuolelta radan varren hulevesiä. Puiston avo-ojat jäävät pääosin ennalleen. Painanteiden vedet johdetaan ylivuotokaivojen kautta hulevesiviemäriin.

Esteettömyys

Maatullinpuiston suunnitteluratkaisut täyttävät esteettömyydelle asetetun perustavoitteen. Leikkipuistossa on mm. esteetön keinu.

Hoitoluokka

Leikkipuiston ja toiminnallisten alueiden hoitoluokka on R2 toimintaviheraluetta ja R3 käyttöviheraluetta. Niittymäisten ja puustoisten alueiden hoitoluokka on A2 Käytöniitty. Hulevesiuoman hoitoluokaksi ehdotetaan A3 maisemaniittyä. Metsäalueiden hoitoluokka on M2 lähimetsä.